

2-11-19
20-11-8-3471
ORIGINALAS
NEBUS SIUNČIAMA 3

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4/9, LT-01105 Vilnius,
tel. (8-5) 266 3661, faks. (8-5) 266 3663, el. p. Info@am.lt, http://www.am.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos savivaldybių asociacijai

2012-09-14

Nr. (1)-D8-7990

Kopija

į 2012-05-29

Nr. (5)-SD-429

Savivaldybėms

Regionų aplinkos apsaugos departamentams

DĖL SAVIVALDYBIŲ APLINKOS APSAUGOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS LĖŠOMIS FINANSUOJAMŲ PRIEMONIŲ

Aplinkos ministerija įvertino Lietuvos savivaldybių asociacijos 2012 m. gegužės 29 d. rašte Nr. (5)-SD-429 savivaldybių pateiktus siūlymus ir parengė Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos (toliau – Programa) lėšų naudojimo rekomendacijas (toliau – Rekomendacijos), kurias papildė savivaldybių siūlomomis priemonėmis. Kai kurios priemonės patikslintos ir detaliau apibūdintos.

Rekomendacijų tikslas – savivaldybių, įgyvendinančių Programą, ir regionų aplinkos apsaugos departamentų darbuotojų, kontroliuojančių Programos lėšų panaudojimo teisėtumą, vienodas finansuotinių priemonių traktavimas. Rekomendacijos parengtos atsižvelgus į savivaldybių prašymus išaiškinti, kokios priemonės gali būti finansuojamos Programos lėšomis. Rekomendacijose pateikiamos priemonės, kurios atitinka Lietuvos Respublikos savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymo (toliau – Įstatymas) nuostatas. Programos lėšomis gali būti finansuojamos ir kitos priemonės, kurios atitinka Įstatymo nuostatas ir kuriomis įgyvendinamos savivaldybių kompetencijai Įstatyme ir kituose teisės aktuose priskirtos funkcijos aplinkosaugos srityje. Programos lėšos negali būti naudojamos priemonėms, kurios neatitinka Įstatymo nuostatų ir nesusijusios su savivaldybių funkcijomis aplinkosaugos srityje.

Aplinkos ministerija papildė ir patikslino Rekomendacijas į jas įtraukdama Lietuvos savivaldybių asociacijos 1, 2, 5, 6 (iš dalies), 7, 8 (iš dalies), 11, 12 (iš dalies) ir 13 siūlymus. Į Rekomendacijas neįtrauktos 3 ir 4 siūlymo priemonės, nes jos neatitinka Įstatymo nuostatų, jos nėra aplinkos kokybės ar aplinkos apsaugos priemonės. Manoma, kad visa aplinkosauginė informacija gali būti sklebiama savivaldybių interneto svetainėse. Neatsižvelgta į 6 siūlymo dalį, kurioje siūloma leisti iš Programos lėšų finansuoti visas išlaidas, susijusias su mokymais, nes konkrečių priemonių išvardinimas leidžia vienareikšmiškai traktuoti Programos lėšų tinkamo panaudojimo faktą. Neatsižvelgta į 8 siūlymo dalį, kurioje siūloma iš Programos lėšų leisti finansuoti antrinių

žaliavų konteinerių vertinimą, nes Aplinkos ministerija neplanuoja ateityje pirkti ir perdavinėti savivaldybėms antrinių žaliavų konteinerius. Neatsižvelgta į 9 siūlymą, nes melioracijos darbus kuruoja ir melioracijos sistemų priežiūros darbams lėšų skiria Žemės ūkio ministerija. Neatsižvelgta į 10, 12 (iš dalies) ir 14 siūlymus, nes jie neatitinka Įstatymo 4 straipsnio 1 dalies nuostatų.

Manome, kad šiuo metu netikslinga organizuoti Aplinkos ministerijos ir savivaldybių specialistų susitikimą, nes Rekomendacijos papildytos savivaldybių siūlomomis priemonėmis, kurios atitinka Įstatymo nuostatas.

Rekomendacijos skirtos savivaldybėms ir regionų aplinkos apsaugos departamentams. Savivaldybės Rekomendacijas gali pradėti taikyti finansuodamos Programos lėšomis 2012 metais įgyvendinamas priemonės. Šios Rekomendacijos skelbiamos Aplinkos ministerijos interneto svetainėje.

PRIDEDAMA:

1. Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų naudojimo rekomendacijos, 4 lapai.

2. Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų naudojimo rekomendacijų lyginamasis variantas, 4 lapai.

Aplinkos ministerijos kancleris

Robertas Klovas

A. Juozapaitis, 266 3527, el. p. a.juozapaitis@am.lt

EMAS
EUROPA
APLINKAUS
SAUGOS
PARTNERIS

Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų naudojimo rekomendacijos

Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos (toliau – Programa) lėšos naudojamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymu (toliau – Įstatymas) (Žin., 2003, Nr. 61-2760), Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu (Žin., 1990, Nr. 24-596; 2004, Nr. 4-47) ir kitais teisės aktais.

Savivaldybės įgyvendinamos konkrečios priemonės pavadinimas gali skirtis nuo pavadinimo priemonės, nurodytos šiose rekomendacijose, tačiau savivaldybės įgyvendinama priemonė turi atitikti Įstatymo nuostatas.

Programos lėšos negali būti naudojamos su savivaldybių funkcijomis aplinkosaugos srityje nesusijusioms priemonėms finansuoti.

Priemonės suskirstytos į priemonių grupes, kurios nurodytos Įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje „Specialiosios programos lėšos naudojamos“:

1. Aplinkos kokybės gerinimo ir aplinkos apsaugos priemonės:

1.1. valstybinio fondo žemėje esančių bešeimininkių karjerų ir durpynų, kurių išteklių neįtraukti į valstybės balansą, rekultivavimo ir (ar) sutvarkymo darbai;

1.2. neigiamą poveikį aplinkai darančių bešeimininkių statinių, įrenginių (pvz., vandens gręžiniai, užtvankos, fermos ir pan.), jų liekanų griovimo, ardymo, tamponavimo, konservavimo, po statinio nugriovimo aplinkos sutvarkymo darbai;

1.3. dviračių ir kito bevariklio transporto takų ir kelių, kitų su tuo susijusių infrastruktūros elementų projektavimo, įrengimo ir priežiūros darbai;

1.4. savivaldybės teritorijoje esančių valstybės saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo darbai (pvz., informaciniai ženklai ir stendai, rekreaciniai įrenginiai, šienavimas, menkaverčių krūnų išskirtimas, pažintinių takų ir apžvalgos aikštelių įrengimas ir pan.);

1.5. savivaldybės draustinių steigimo, ribų keitimo, jų tvarkymo priemonių nustatymui reikalingų dokumentų rengimas. Savivaldybės gamtos paveldo objektų apsaugos ir tvarkymo darbai, gamtos paveldo objektą skelbiant saugomu reikalingų dokumentų rengimas;

1.6. smėlio, druskos ir purvo mišinio, kuris didina kietųjų dalelių koncentraciją aplinkos ore, surinkimo iš miestų gatvių ir šalinimo darbai, atliekami tik pavasario laikotarpiu;

1.7. gatvių plovimo ir (ar) laistymo, naudojant ir (ar) nenaudojant kietąsias daleles surišančias medžiagas, darbai, kurie atliekami tik kovo–rugsėjo mėnesiais, ir kietąsias daleles surišančių medžiagų įsigijimas;

1.8. savivaldybei patikėjimo teise perleistų vandens telkinių įžuvinimo ir žuvų gelbėjimo, jų dusimo atveju, darbai;

1.9. gyventojams priklausančių gaminių, turinčių neigiamą poveikį aplinkai darančių medžiagų, atliekų tvarkymas;

1.10. valstybei ar savivaldybei priklausančių užtvankų remonto ir rekonstravimo darbai, tvenkinių naudojimo ir priežiūros taisyklių parengimas. Užtvankų projektavimas ir statyba nefinansuojama. Kitų hidrotechninių statinių (pvz., hidroelektrinė) projektavimo, statybos, remonto ir rekonstravimo darbai nefinansuojami;

1.11. krantotvarkos priemonių, numatytų aplinkos ministro įsakymu patvirtintoje Pajūrio juostos tvarkymo programoje, įgyvendinimo darbai;

1.12. biologinės įvairovės išsaugojimo, saugomų rūšių ir natūralių buveinių apsaugos (pvz., natūralių pievų išlaikymas (šienavimas, krūnų kirtimas), varliagyvių migracijos kelių apsauga, gandrulzdžių perkėlimas nuo elektros stulpų ir pan.) darbai. Naminių ir beglobių naminių gyvūnų priežiūra, jų skaičiaus reguliavimas ir apskaita (pvz., žetonai) nefinansuojami;

1.13. aplinkos ministro įsakymu patvirtintame Invazinių Lietuvoje rūšių sąraše esančių rūšių (pvz., Sosnovskio barštis ir pan.) kontrolės įgyvendinimo darbai;

1.14. varninių paukščių gausos reguliavimas;

1.15. išmetamų į atmosferą, vandenį, žemės paviršių ir gilesnius jo sluoksnius teršalų mažinimo

įrenginių (pvz., nuotekų ir lietaus surinkimo, valymo, vandens tiekimo ir kokybės gerinimo sistemos ir jų elementai) įsigijimas, projektavimas, statyba, remontas, rekonstravimas. Melioracijos sistemų tvarkymas nefinansuojamas;

1.16. valstybei ar savivaldybei priklausančių hidrotechninių statinių griovimas ir išmontavimas;

1.17. mokslo taikomųjų darbų ir studijų, susijusių su išvardintomis aplinkos kokybės gerinimo priemonėmis, rengimas;

1.18. išvardintoms priemonėms įgyvendinti reikalingos dokumentacijos rengimas.

2. Atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros priemonės:

2.1. atliekų surinkimo iš viešųjų teritorijų priemonių (šiukšlių ir ekskrementų surinkimo dėžės, konteineriai ir pan.) įsigijimas;

2.2. komunalinių atliekų rūšiavimui jų susidarymo vietose skirtų priemonių įsigijimas ir jų transportavimas į eksploatacijos vietas. Minėtų priemonių (pvz., konteineriai) eksploatavimas ar kitokios jų administravimo paslaugos ar darbai nefinansuojami;

2.3. atliekų surinkimo konteinerių aikštelių, didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių ir butyje susidarančių pavojingų atliekų surinkimo punktų projektavimas, statyba, rekonstravimas, remontas;

2.4. atliekų tvarkymo planų ir kitų dokumentų, reikalingų išvardintoms priemonėms įgyvendinti, rengimas.

3. Atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris nebeegzistuoja, tvarkymo priemonės:

3.1. atliekų surinkimo, transportavimo, perdėbimo, kitokio naudojimo ar šalinimo darbai;

3.2. atliekų, kuriomis užteršta teritorija, nustatymo ir atliekomis užterštos teritorijos išvalymo ir sutvarkymo darbai;

3.3. išvardintoms priemonėms įgyvendinti reikalingos dokumentacijos rengimas.

4. Aplinkos monitoringo, prevencinės, aplinkos atkūrimo priemonės:

4.1. savivaldybės aplinkos monitoringo programos parengimas pagal Bendruosius savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatus ir įgyvendinimas;

4.2. savivaldybės aplinkos oro kokybės valdymo programos ir jos priemonių plano parengimas, tikslinimas ir šių priemonių įgyvendinimas;

4.3. įrenginių, įrangos, priemonių, reikalingų aplinkos būklei stebėti įsigijimas projektavimas, statyba, remontas ir rekonstravimas;

4.4. užterštų (ir galbūt užterštų) dirvožemio teritorijų, paviršinių vandens telkinių ir jų pakrančių būklės ir užterštumo tyrimas, įvertinimas ir valymo darbai;

4.5. vandens telkinių pakrančių valymas ir tvarkymas (pvz., menkaverčių krūmų iškirtimas, erozijos pažeistos pakrantės atstatymas, makrofitų šienavimas vandens telkiniuose, natūralios pakrančių augalijos atkūrimas, atliekų surinkimas, šlapynių atkūrimas, rekreacinių įrenginių rengimas (remontas) ir pan.);

4.6. ekstremalių ekologinių situacijų, avarių, įvykių padarinių likvidavimas;

4.7. sorbentų ir kitų priemonių, reikalingų avarių padariniams likviduoti, pirkimas;

4.8. laukinių gyvūnų (pvz., vilkų, žasų, gulbių, gervių ir pan.) daromos žalos prevencinės (atbaidančios) priemonės (pvz., garsiniai signalai, vaizdinės priemonės; aptverimai, apsauginės juostos ir pan.);

4.9. išvardintoms priemonėms įgyvendinti reikalingos dokumentacijos rengimas.

5. Visuomenės švietimo ir mokymo aplinkosaugos klausimais priemonės:

5.1. visuomenės informavimas aplinkosaugos klausimais per visuomenės informavimo priemones (pvz., spauda, radijas, televizija, internetas, reklamos stendai, švieslentės ir pan.);

5.2. visuomenės ir jos tikslinių grupių švietimas ir mokymas (seminarai, konferencijos, mokymai ir kvalifikacijos kėlimo kursai) aplinkosaugos tema. Finansuojama tik mokymų medžiagos parengimas, spausdinimas, patalpų ir (ar) mokymui būtinos įrangos nuoma, lektorių ir (ar) transporto paslaugos;

5.3. aplinkosaugos srityje dirbančių specialistų (valstybės, savivaldybių ir įmonių darbuotojų) mokymas ir (ar) kvalifikacijos kėlimas. Finansuojama tik mokymų medžiagos parengimas, spausdinimas, patalpų ir (ar) mokymui būtinos įrangos nuoma, lektorių ir (ar) transporto paslaugos;

5.4. aplinkosauginių akcijų, renginių, talkų, parodų organizavimas;

- 5.5. knygų, plakatų, lankstinukų, bukletų, skrajučių ir spaudinių (laikraščiai ir žurnalai) aplinkosaugine tema spausdinimas (leidyba), įsigijimas ir platinimas;
- 5.6. filmų ir (ar) reklaminių filmukų kūrimas;
- 5.7. tikslinių grupių (pvz., švietimo įstaigos, neformalaus ugdymo įstaigos, nevyriausybines organizacijos, bendruomenės ir pan.) vykdoma aplinkosauginė veikla, aplinkosauginių programų ir projektų įgyvendinimas;
- 5.8. išvardintoms priemonėms įgyvendinti reikalingos dokumentacijos rengimas.
6. Želdynų ir želdinių apsaugos, tvarkymo, būklės stebėsenos, želdynų kūrimo, želdinių veisimo, inventorizacijos priemonės:
- 6.1. naujų želdinių (pvz., medžių, krūmų, krūmokšnių ir lianų sodinukai, gėlių sėklos ir pan.) įsigijimas ir veisimas (pvz., vejų ir gėlynų sodinimas, įrengimas ir pan.);
- 6.2. želdynų kūrimo, tvarkymo ir pertvarkymo projektų rengimas;
- 6.3. želdynų kūrimas, tvarkymas ir pertvarkymas;
- 6.4. atskirojo želdyno, norint jį įrašyti į nekilnojamojo turto kadastrą ir registrą, įteisinimo darbai;
- 6.5. želdynų ir želdinių inventorizavimas ir inventorizavimo įrangos pirkimas;
- 6.6. želdinių sanitarinės būklės gerinimo darbai (pvz., mokslininkų rekomendacijų parengimas, jų įgyvendinimui reikalingų medžiagų pirkimas ir panaudojimas rekomendacijose nurodytoms priemonėms įgyvendinti);
- 6.7. pavojų keliančių medžių šalinimo darbai (pvz., medžių nukirtimas, kelmų šalinimas ar žeminimas iki žemės paviršiaus, žemės paviršiaus (šaligatvio dangos) sutvarkymas: šrovis kelmą ir pan.);
- 6.8. medžių ir krūmų genėjimo ir medžių gyvybingumo palaikymo darbai;
- 6.9. želdynų ir želdinių būklės stebėsenos programos įgyvendinimo priemonės, jų vykdymui reikalingų medžiagų ir įrangos pirkimas;
- 6.10. savivaldybės želdynų ir želdinių tvarkymo, želdynų kūrimo, želdinių veisimo programos parengimas;
- 6.11. želdynų ir želdinių apsaugos taisyklių rengimas;
- 6.12. savivaldybės darbuotojų, atsakingų už želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, mokymas ir (ar) kvalifikacijos kėlimas;
- 6.13. dokumentacijos reikalingos išvardintoms priemonėms įgyvendinti rengimas.
7. Miško sklypų, kuriuose neuždrausta medžioklė, savininkų, valdytojų ir naudotojų, įgyvendinančių žalos prevencines priemones, kuriomis siekiama išvengti medžioklėjamųjų gyvūnų daromos žalos miškui, finansinės paramos (medžiotojų būreliai nėra miško sklypų savininkai, valdytojai ar naudotojai, todėl įplaukos į Programą pagal Įstatymo 3 straipsnio 2 dalį negali būti skiriamos medžiotojų būrelių įgyvendinamų priemonių finansavimui), kartografinės ir kitos medžiagos, reikalingos pagal Medžioklės įstatymo reikalavimus rengiamiems medžioklės plotų vienetų sudarymo ar jų ribų pakeitimo projektams parengti, įsigijimo priemonės:
- 7.1. repelentų pirkimas;
- 7.2. miške esančių želdinių ir želdinių apdorojimo repelentais darbai;
- 7.3. miškų aptvėrimo tvoromis, apsauginėmis juostomis darbai ir šiems darbams atlikti reikalingų medžiagų pirkimas;
- 7.4. medelių individualių apsaugos priemonių pirkimas ir jų įrengimas;
- 7.5. laukinių gyvūnų natūralios mitybos sąlygas gerinančių želdinių (pvz., paprastoji kriaušė, miškinė obelis, paprastasis ąžuolas, karklas, gluosnis, drebulė, šermukšnis, europiečiai ir karpotasis ožekšnis ir pan.) pirkimas ir įveisimas;
- 7.6. daugiamečių aukštaūgių augalų (pvz., zuikiacrūmis, topinambas (bulvinė saulėgraža), kmynai, daugiamečiai pašarinis lubinas ir pan.) pirkimas ir įrengimas aikštelių, gerinančių laukinių gyvūnų natūralios mitybos sąlygas ir suteikiančių jiems prieglobstį;
- 7.7. specialieji miško kirtimai, kurių tikslas – papildomas elninių žvėrių maitinimas žiemą;
- 7.8. papildomo elninių žvėrių šėrimo miško kirtimo atliekomis darbai;
- 7.9. miško aikščių šienavimas, kuriuo siekiama miško aikštes išlaikyti patraukliomis elninių

žvėrių mitybos vietomis, ir nupjautos augalijos krovimas į krūvas;

7.10. laišomosios druskos pirkimas ir laižyklų įrengimas;

7.11. bebravicčių ardymo darbai;

7.12. kartografinės ir kitos medžiagos, reikalingos pagal Medžioklės įstatymo reikalavimus rengiamiems medžioklės plotų vienetų sudarymo ar jų ribų pakeitimo projektams parengti, pirkimas.

8. Kitos priemonės, kurios atitinka įstatymo ir kitų teisės aktų, kuriais yra nustatytos savivaldybių funkcijos aplinkosaugos srityje, ir kurias galima priskirti šiose rekomendacijose nurodytoms priemonių grupėms.
